

A vita részleteit s a nevezetesebb szónoklatokat a Politikai Újdonságok közelebbi számában hozandjuk.

(*Horvátországban*) a nép hangulata felette ingerült. Május 19-ről szóló tudósítások szerint egyes helyeken máris tettekre került a dolog, mi eleinte a horvát nemzeti jelvények, u. m. zászlók, vörös köpönyegek, sípkák, szurkák stb. átkokkal kísért elpusztításában nyilatkozott, melyektől, mint új szerencsétlenséget elő dézhető jelenségektől félnek. Zágrábi tudósítások szerint a horvát nép, a magyar zászló kitűzését követeli, mint az egyesülés jelvényét. Általános néplázadástól tarthatni, ha a magyar testvérek elleni ellenséges politika jobbra nem változik. Szívünkben ohajtjuk, hogy a horvát értelmiség vezetői mielőbb a törvényesség és testvériség közösen boldogító útjára térjenek.

(*A Katona-szobor teleplezési ünnepélye Kecskeméten*) f. hó 20-án következőleg ment véghez: Reggel 7 órakor a „Sz.-Háromság“-temetőben Katonának ujonnan felállított sírköve r. kath. szertartás szerint beszenteltetett. — Fél 11 órakor a harangok jeladása után megindult a városháztól az ünnepélyes menet az új sétányra, hol a szobor áll; elől ment az ünnepélyt rendező bizottmány, utána a koszorukat vivő leánykák és Kecskemét város hölgyei, a papi és tanári kar, a vidéki küldöttek, Kecskemét város hatósága, a honvédség-egylet, a kaszinó és olvasókör, a czehek, a tanuló-ifjuság, végre a város összes népe. A helybeli dalárda nyitányul Kölcsey Hymnusát zengé; ezután Horváth Döme lépett föl az emelvényre, felolvasta Katona életrajzát, mire a kecskeméti hölgyek megkoszorúzták a szobrot; ezután Garay Alajos és Marikovszky G. pályanyertes költeményei olvastattak fel. Végezetül P. J. tanár tartott beszédet. — Így ment véghez azon ünnepély, melylyel a halhatatlan „Bánk bán“ szerzőjében az irodalom megtiszteltetett. — *Szász Károly* jeles költőnk is irt ez alkalomra egy szép költeményt, mely szintén felolvastatott. — Az ünnepély, melyben mintegy 20,000-en vettek részt, d. u. félegykor végződött, s a kaszinó terében több mint 200 területű lakomával fejeztetett be. A rendet, mely sehol sem zavartatott meg, az ifjuság tartotta fenn.

(*Vajda Péter emlékének teleplezése Szarvason*) Május 8-kán d. e. 1/2 10 órakor a közönség a főiskola előtt összeseregelve, zeneszó mellett vonult a város főutcáján keresztül, míg a sírkertbe érve, itt az ünnepelt honfi és író síremléke előtt megállapodott. Az ünnepélyt a főiskolai ifjuság dalárdája a Hymnus zengésével nyitá meg; ezt követé *Tatay István* főiskolai igazgató jeles emlékbeszéde, melynek végeztével Vajda Péter egyik imádala „Isten a zivatarban“ olvastatott fel, s befejezésül a Szózat énekeltetett az egész közönség által, mialatt a síremlék a helybeli lelkes hölgyek által megkoszorúztatott. E síremlék 10 láb magas, fölül ötöt lantban végződő granitszobor, s homlokán e fölirat olvasható: „*Vajda Péternek a honfi-kegyelet 1861. „Az igazság szava áthatóbb a mennydörgésnél, s az igazságtalanság villámot hord keblében.*“ (E jelige Vajda imadalából van átvéve.) A hátlaapon ez áll: „*Született Vanyolán 1808. † Szarvason 1846.*“ Az emlékkövet, műbecsén alóli árért Gerenday Antal készíté. (Nem egészen hatodfélszáz ftba került.) Az ünnepélyt közebed követte, melyben lelkes felkötészek mondatok Kossuth, Klapka, Türr s általában az egész emigrációra, Teleki Lászlóra, mint a magyar nemzet Mózesére (még akkor nem tudták, hogy a nagy hazafi e nap reggelén már halva volt); Schuselkára stb. Elhatároltatott, hogy Tatay emlékbeszéde kinyomatván, az egész hazával közöltessék.

(*Gr. Teleki László felett*) a m. Akademia f. hó 27-iki ülésében Lukács Mór tiszt. tag mondand emlékbeszédet.

(*Az igazság érdekében*) Lapunk múlt számában az volt említve, mintha a „P. Hírök“ gróf Teleki László haláláról s annak gyászos hatásáról csak futólag emlékezett volna. Utólagosan értesülünk, hogy e tekintetben e lap is teljesíté szomorú kötelességét s ez esetre vonatkozólag külön lapot is adott ki, mely azonban nem küldethetett el mindenhová annak idejében.

(*Bécsben*) az ott lakó magyarok szintén tartanak gyászisteni-tiszteletet gr. Teleki Lászlóért. — Ugyanott Pan Sándor, a „Theaterfreund“ szerkesztője vagyoni zavarok miatt agyonlőtte magát. Pan 32 éves volt, s a katonaságból kilépve, több népszínművet irt a wieden színpad számára.

(*Beck Károly*) magyar születésű német költő, e hó 21-én kezdé meg felolvasásait az „Európa“ terében. Következő műveit olvasta fel: „*Ferencz császár és Wesselényi*“, „*Gróf Teleki*“ és egy terjedelmes költemény „*Jadwiga*“, melynek ezuttal első részét ismerteté meg, s jövő felolvasain folytatni fogja. Közönség meglehetősen számmal volt jelen. Második felolvasása e hó 23-ra volt kitűzve.

(*A bajor király*) közelebb Bécsbe jő, s hosszabb ideig ott fog tartózkodni.

(*A bécsi f. hó 20-iki löverseny*) első tételét b. Ambrózy „Sürgöny“ nevű lova nyerte el.

(*Követválasztások*) Krasznamegye somlyói választó-kerületében Bagosi Sándor; Közép-Szolnokmegye tasnádi kerületében pedig László Imre választatott országgyűlési képviselővé.

(*Követválasztások*) Középszolnokmegye zibói kerülete e hó 10-én *Urházy Györgyöt*, a M. S. derék szemleiróját s főmunkatársát; a szilágy-csehi pedig Décei Lászlót választotta meg közfelkiáltással országgyűlési képviselővé.

(*Aradmegye radnai kerülete*) e hó 13-án másodszor választott követet, miután a Bánságban már előbb megválasztott Csernovics Péter lemondott. Követ Ión Popovics János, volt ügyvédi irnok (!) Mint onnan írják, a választás Popovics pártja részéről törvénytelenül történt.

— *Esztergomból*, május 17-ről írják a „P. Naplónak“: E mai nap volt a reánk nehezedeő válságos napjaink egyike közül, — szilárd elhatározással s törvényeink szentségének büv-erejétől megkezdve fogadtuk a cs. k. adónak erőszakali behajtása végett minket megszállott cs. k. katonaságot, melynek őrnagyja a megyeház eleibe felállítván zsoldosait, egy kisebb részével annak belső lakaiba betört, és az első alispán ur szállását kérdezte, a kit is honn nem lelven, Andrássy Gyula szolgabíró ur szállására rohant be, a hol is vagy nyolcz jelenlevő tisztviselő ur közöl említett szolgabíránkat az erőszak parancsoló hangjain szólítván meg, „a milyen volt a jó nap, olyan volt a fogadj Isten“, a szolgabíró ur komoly elhatározással ülve fogadta, mire őrnagy ur öt fölállani parancsolta, azonban higgadt lenézéssel azon választ nyere őrnagy ur: „ez az én szobám, itt én ülve maradok, erőszakkal önök is foglalhatnak székeket“, mire az őrnagy ur kíséretében megjelent adófelügyelő Stiefried és ezeknek tolmácsa egy cs. k. pénztárnok, követelven a szolgabíró urtól a cs. k. adó főkönyveit, azon választ nyere: „én önöknek azt sem mondom, hogy azok itt vannak, azt sem mondom, hogy nincsenek itt; kutathatnak erőszakkal, de én önként semmiben sem fogok kezet nyujtani, mert engem csak törvényeink és megyénk e tárgyban hozott és felmutatott végzése köteleznek.“ Ezek után őrnagy ur a terrorizmus egy ijesztebb módjához nyult, és ez az volt, midőn a legerősebb 12 emberét a szoba elé parancsolta azon meghagyással: hogy onnan senki ki ne bocsáttassék. Azonban foglyaink, daczára ezeknek, a szoba előtt szuronyszegezve álló 12 ór és künn álló zászlóalj hallatára a Szózatot főhangon egész lelkesedéssel énekeltek. Ez alatt őrnagy ur a számvevőért küldött, de megyei legényeink a katonai parancsnoknak nem engedelmessé, azokat is mind katonai őrizet alá tette, és egy pandurt szuronyok közt a számvevőért küldött. Eközben érkezett meg első alispánunk P. R., ki midőn a történeteket meghallá, férfias bátorsággal és méltóságteljes elszántsággal figyelmezteté az őrnagy urat, hogy ő sem lezckézni, de még kevésbbé önhatalmilag büntetni, annál kevésbbé tisztviselő urakat foglyokká tenni van vagy lehet meghatalmazva, hanem egyszerűen és egyedül a törvénytelen adónak erőszakali behajtására vannak ide rendelve, miben segédkezet semmiesetre alkotmányos tisztviselőtől nem várhatott, nem is várhat. E komoly szavak hatni látszottak; mert csakugyan mind az elzárt tisztviselő urak, mind a megyei legénység kibocsáttattak. De a kívánt főadókönyvek mindezek daczára még sem kerültek elő, — és most láttuk, hogy a szurony hatalmát a törvény ösvényén maradt következetesség ha megtörni nem is, de meggyengíteni tudja. Ezek után hajszoletták pénztárnokainkat, de senki közülök fellelhető nem lévén, kénytelenek valának elvonulni, magukat önmaguk a városban elszállásolván. Most daczára a magyar vendégszeretnek — ők nem szeretett vendégeink. — Ez volt az első felvonás, mi lesz belőle, dráma-e? vagy tragoedia, nem tudjuk.

(*Egy elveszett fiu nyomai*) Szabolcsmegyéből *Keresztut*, — máskép *Kotajról* — maj. 7-ről vesszük e sorokat: A Vasárnapi Ujság f. évi 18. számában közzétett s pozsony-vidéki evang. lelkészársamtól elköborlott fiu holléte felől sietek önt tudósítani — azon reményben, hogy ön is sietni fog egy megszorodott apa megvigasztalásául soraim tartalmát az illető szülék tudomására juttatni, s ez által utat és módot nyujtani egy tékozló fiu feltalálására! Mai nap, azaz maj. 7-én reggel épen a mezőről jöven haza, fáradtan: illedelmes kopogtatás után belép házamba egy szőke, jó kinézésű ifju, kopott szürke kabátban s ugyanolyan színű rongyolott nadrágban, s miután előttem s nőm előtt ruházata után nem várt szerény üdvözlését elmondta, kenyeret és szalonnát kért oly hangon, mely szívemig hatott, s oly képpel, melyen nem látszott a csavargókat jellemző szemtelenség. — Szótalanul reá néztem s inkább részvét, mint kíváncsiság ösztönéből kérdém, miféle ember, s honnan jön? Mire ő szintén elpirulva, szatler vándorlegénynek mondta magát. Bár szavai tüstént elárulták rejtőzködését; mégsem tudtam neki több kérdést tenni iránta kiméletből s felgerjedt szánalom-érzetemben. — S nőm a kért reggelit kiszolgáltván neki, ő szives köszönés után eltávozott. Délután meghozták a V. Ujság említett számát s szokásom szerént végig futva rajta, megütközve olvasom: a Presb. Zeitungból átvett hirdetményt „egy evang. lelkészfiu felől, ki apjától elszökött; szőke, 19 éves szürke kabátban s szürke nadrágban s vékony bajuszsza“. Azonnal közlöm nőmmel s mindketten annak találjuk, miután a látott ifjut a leírással pontról pontra egybe hasonlítottuk, s e felett hozzávettük a nem közönséges arcot, szelid kérő, szivigható hanggal, s ruházatahoz igen is nem illő művelt testmozgást s viseletet. Én tehát azonnal a községi bíróhoz siettem, s elmondtam neki részben menetelem okát, s felkértem a nevezett ifju felkeresésére, ha még a faluban feltalálható lenne. Midőn ezen sorokat írom, még semmi jelentést nem vévén, s hihető, hogy nem is fogván — mivel vagy eltávozott már falunkból, vagy ha el nem távozott is, de ily szétszórt s nagy területen fekvő községben nehezen sikerül a kis birónak ugy is lomha eljárási modora miatt azt kapnom: szándékozom a szomszédban fekvő Nyiregyháza városa kapitányához egy pár sort írni ezen ügyben — ha talán ott sikerülne, a szegény ifjut feltartóztatni eltévedt ösvényén. Sziveskedjék azért szerkesztő ur ezen sorokat a szomorodott szülékkel tudatni s mi hamarabb, hogy ők itt Szabolcsmegyében kereshessék elveszett fiukat. Ha talán Nyiregyházán feltalálható lesz, rögtön tudósítani fogom önt. — *Várady Pál*, kereszti ref. lelkész.

(*Azon bécsi egyetemi tanulók*), kik a dr. Bergernek adott macskazene alkalmával elfogattak, nyolcz napi fogságra ítéltettek, s ez ítélet a fő-törvényszék által is helybenhagyott.

(*Halálozás*) Id. Perczel Sándor, Perczel Mór és Perczel Miklós édesatyja, Tolnamegye egyik előkelő birtokosa, Bécsben május 10-én, 83 éves korában meghalt. Hült tetemei eltakarítása Bonyhád mellett Czikóban ment véghez.